
Kompetencja 3 – WIEDZA O GOSPODARCE

Scenariusz lekcji 14 – Inflacja

Składnik kompetencji: Mierniki wzrostu gospodarczego (PKB, PNB, PKB per capita), inflacja, bezrobocie, rachunek narodowy brutto, cykl koniunkturalny

---

Scenariusz lekcji 14 – Inflacja

Materiał nauczania:	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie inflacji, TD7, • rodzaje inflacji, TD7, • przyczyny i skutki inflacji, TD7, • polityka antyinflacyjna państwa, TD7.
Środki dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none"> • komputery z dostępem do sieci Internet, • wideoprojektor lub OTVC projekcyjny o przekątnej min. 42”, • drukarka czarno-biała, • papier do kserokopiarki, • System Informatyczny eduKariera.
Ćwiczenia:	<ul style="list-style-type: none"> • ustalanie polityki antyinflacyjnej państwa, • rozpoznawanie na podstawie przykładów rodzajów inflacji.
Czas trwania:	45 minut

Organizacja i przebieg zajęć

Nauczyciel przeprowadza pogadankę, podczas której przekazuje uczniom wiedzę w zakresie:

- pojęcia inflacji,
- rodzajów inflacji ze względu na przyczyny powstawania oraz ze względu na wielkość (**nauczyciel** wyświetla schemat z załącznika nr 1 i podaje przykład do każdego rodzaju),
- określania poziomu inflacji (stopa inflacji),
- narzędzi polityki antyinflacyjnej fiskalnej i monetarnej.

Nauczyciel rozdaje uczniom wydruk (załącznik nr 2) z opisem sytuacji Polski z okresu powstawania i wprowadzania w życie planu Balcerowicza.

Treść wydruku:

W Polsce w roku 1989 panowała hiperinflacja – osiągnęła poziom 639,6%. Zadłużenie zagraniczne wynosiło 42,3 mld, co stanowiło 64,8%PKB (wg GUS-u). Występowały olbrzymie niedobory rynkowe. Postępowała nieformalna dolaryzacja obrotu (wszystkie transakcje prowadzone były lub przeliczane w dolarach). Gospodarcę groziła całkowita zapaść.

W takiej sytuacji powstał i został wprowadzony w życie plan nazwany planem Balcerowicza. Celem planu było ograniczenie inflacji i ograniczenie deficytu budżetowego. Na plan składało się 10 ustaw:

1. Zmiany ustawy o gospodarce finansowej przedsiębiorstw – umożliwiała postępowanie upadłościowe w przedsiębiorstwach nierentownych (dotychczas niemożliwe).

Scenariusz lekcji 14 – Inflacja

2. Zmiana ustawy Prawo bankowe i o Narodowym Banku Polski – zakazywała finansowania deficytu budżetowego przez bank centralny, uniemożliwiała nieograniczoną emisję pieniądza bez pokrycia.
3. Ustawa o uporządkowaniu stosunków kredytowych – zniosła preferencje kredytowe dla przedsiębiorstw państwowych, wiążąc stopy oprocentowania ze stopą inflacji, zmieniała warunki zawartych wcześniej umów kredytowych o stałym oprocentowaniu.
4. Ustawa o opodatkowaniu wzrostu wynagrodzeń („popiwek”) – ograniczała wzrost nominalnych płac w stosunku do rzeczywistego wzrostu cen.
5. Ustawa regulująca zasady opodatkowania we wszystkich sektorach gospodarki.
6. Zmiana ustawy o zasadach prowadzenia działalności gospodarczej przez podmioty zagraniczne zobowiązywała do sprzedaży dewiz państwu, zwalniała te podmioty z popiweku, zapewniała możliwość wywozu zysków za granicę.
7. Zmiana ustawy Prawo dewizowe – wprowadzała wymienialność wewnętrzną złotego, likwidowała państwowy monopol w handlu zagranicznym, zobowiązywała do odsprzedawania zarobionych dewiz państwu.
8. Ustawa Prawo celne – ujednolicała zasady cienia importowanych towarów dla wszystkich podmiotów gospodarczych.
9. Ustawa o zatrudnieniu – zmiana reguły funkcjonowania biur pośrednictwa pracy.
10. Ustawa o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy – zapewniała ochronę zwalnianym z pracy, zapewniała odprawę, ustanawiała okresowe zasiłki dla bezrobotnych.

Skutki ekonomiczne wprowadzenia ustaw:

- znaczne obniżenie inflacji i deficytu budżetowego (nadwyżka 1990),
- likwidacja niedoborów rynkowych, zniwelowanie zacofania technologicznego,
- redukcja zadłużenia zagranicznego,
- utworzenie 600 tys. przedsiębiorstw prywatnych.

Skutki społeczne:

- upadek nierentownych przedsiębiorstw, w tym PGR-ów,
- blisko 20% bezrobocie,
- zubożenie społeczne w wielu regionach kraju (odczuwalne do dziś),
- słaba ochrona rynku wewnętrznego,
- wieloletnia zapaść całych gałęzi gospodarki.

Scenariusz lekcji 14 – Inflacja

Uczniowie po zapoznaniu się z treścią uczestniczą w dyskusji na temat reform Balcerowicza. Oceniają użyte narzędzia antyinflacyjne, wskazując, które ustawy są narzędziami polityki antyinflacyjnej fiskalnej, a które monetarnej.

Zadanie domowe:

Uczniowie zapoznają się z teorią dotyczącą tematu oraz wykonają ćwiczenia w systemie **eduKariera**, **składnik kompetencji**: Mierniki wzrostu gospodarczego (PKB, PNB, PKB per capita), inflacja, bezrobocie, rachunek narodowy brutto, cykl koniunkturalny.

Uczniowie zapoznają się z częścią teoretyczną dotyczącą pieniądza (definicja, cechy, funkcja, forma) w systemie **eduKariera** (kolejny temat lekcji – Pieniądz i jego funkcje). Nauczyciel informuje uczniów, iż kolejny temat lekcji realizowany będzie w oparciu o wiadomości nabyte przez uczniów z wyprzedzeniem w ramach organizowanego konkursu

Scenariusz lekcji 14 – Inflacja